

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

30.01.2024

с. Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 34

2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында наркоманияне профилактикалауның муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм нәтижәләлеген бәяләү тәртибен һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль программаларын эшләү һәм гамәлгә ашыру буенча методик тәкъдимнәрне раслау турында» 2015 елның 17 ноябрәндәге 453 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. 2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында наркоманияне профилактикалауның муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары А.Ф. Заляловка йөкләргә.

Башкарма комитет
Җитәкчесе

Р.И. Мөхәммәтҗанов

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Башкарма комитетының 2024
елның "30" гыйнвар
34 номерлы карары белән
расланган

2024-2026 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЧҮПРӘЛЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ХАЛКЫ АРАСЫНДА НАРКОМАНИЯНЕ ПРОФИЛАКТИКАЛАУНЫҢ МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ

Программа паспорты

Программаның исеме	2024-2026 елларга Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы халкы арасында наркоманияне профилактикалауның муниципаль программасы (алга таба-Программа)
Муниципаль заказчы	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты
Программа Координаторы	Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы
Программаның төп эшләүчеләре	Татарстан Республикасы Чүпрәле районы буенча Россия Эчке эшләр министрлыгы бүлеге, «Чүпрәле үзәк район хастаханәсе» дәүләт автоном сәламәтлек саклау учреждениесе, «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының Мәдәният бүлеге» МКУ, «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф бүлеге» МКУ, Татарстан Республикасы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Чүпрәле муниципаль районындагы социаль яклау бүлеге, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы, «Туган як» газетасы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Спорт мәктәбе» өстәмә һөнәри белем бирү муниципаль бюджет оешмасы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Созидание» яшәү урыны буенча яшьләр (яшүсмерләр) клубы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Форпост» жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр формированиеләре үзәге» МБУ.
Программаның максаты һәм бурычлары	Программаның максаты - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында наркотикларны законсыз таратуны һәм наркотиклар куллануны булдырмау.

	<p>Программаның бурычлары:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы көрәш буенча хокук саклау органнары тырышлыгын активлаштыру; – дөвалау һәм реабилитация ярдәме системасын камилләштерү; – балаларны һәм яшьләрне мәнфәгатьләр, физик культура һәм спорт буенча түгәрәкләрдә даими шөгыльләргә жәлеп итү өчен шартлар тудыру; – халыкта наркотиклар куллануга тискәре караш һәм сәламәт яшәү рәвешен алып баруга мотивация формалаштыру
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	Программаны гамәлгә ашыру 2024-2026 еллар дәвамында башкарылачак
Программаны финанслау күләме һәм чыганақлары	Программаны финанслау чыганақлары - төрле дәрәжәдәге бюджетлар (федераль, республика, жирле), спонсорлык акчалары. Программаны гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән 300 мең сум кирәк. Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.
Программаның нәтижеләрен бәяләү күрсәткечләре	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2026 елда мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наркотикларның законсыз таралуына һәм медицина булмаган куллануына юл куймау; – кызыксыну, физик культура һәм спорт түгәрәкләрендә системалы рәвештә шөгыльләнүче балалар һәм яшьләр санын арттыру; – сәламәт яшәү рәвешенә юнәлтелгән балалар һәм яшьләр санын арттыру.

I. Проблеманың характеристикасы, аны хәл итүгә юнәлдерелгән Программа

Чүпрәле муниципаль районында наркотик матдәләренә кирәгеннән артык куллануга һәм аларның законсыз әйләнешенә каршы максатчан эш “2014 - 2025 елларга Татарстан Республикасында жәмәгать тәртибен тәэмин итү һәм жинаятьчелеккә каршы көрәш” дәүләт программасын раслау турында” Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 16 октябрәндәге 764 номерлы карары нигезендә уздырыла.

Аталган программа нигезендә:

- халыкның наркотиклар куллануга каршы тору чараларының нәтижеләлеген арттыруга юнәлдерелгән берничә документ эшләнде;

– спорт учреждениеләре челтәрен үстерүгә, яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең социаль-позитив ялын оештыру өчен яңа секцияләр һәм түгәрәкләр ачуга житди игътибар бирелә;

– тематик акцияләр, марафоннар, концертлар үткәрелә, басма массакуләм мөгълүмат чараларында материаллар бастырып чыгарыла;

– эштә наркотикларга каршы эчтәлекле күрсәтмә агитация чаралары кулланыла: плакатлар, брошюралар һәм башкалар;

– наркотик матдәләр кулланучы затларны ачыклау нәтижәлелеген арттыру өчен шартлар тудырыла;

– наркотик матдәләр куллануга һәм законсыз әйләнешкә каршы көрәш бүлекчәләре эшчәнлегенең нәтижәлелеге артты һәм хокук саклау органнарының матди-техник базасын ныгыту.

Наркоманияне нәтижәле профилактикалауны оештыру мөһим юнәлеш булып тора. Районның уку йортлары методик материал белән жиһазландырылган, халыкның төрле катламнары өчен белем бирү проектлары һәм программалары гамәлгә кертелә.

Кабул ителгән гамәлләргә карамастан, наркомания проблемасы беренче урынга чыга һәм халык сәламәтлегенә һәм милли куркынычсызлыкка глобаль куркыныч булып кала. Әлеге программа кысаларында наркоманиянең таралуына каршы торуның адекват һәм нәтижәле чараларын гамәлгә ашыру буенча көч куюны дәвам итү планлаштырыла. Проблеманы хәл итү өчен программа-максатчан алым куллану күздә тотыла, ул ресурс мөмкинлекләрен тупларга, ижтимагый берләшмәләрнең дәүләт хакимияте көчләрен тупларга мөмкинлек бирә.

Программаны эшләгәндә наркотиклардан явызларча файдалануга һәм аларның законсыз әйләнешенә каршы тору буенча республика тәҗрибәсе, Татарстан Республикасы министрлыклары һәм ведомстволары, гамәли хезмәткәрләрнең тәкъдимнәре исәпкә алынды.

II. Программаны гамәлгә ашыруның төп максатлары, бурычлары һәм сроклары, шулай ук максатлар һәм бурычлар кысаларында нәтижәләргә бәяләү индикаторлары

Программаның максаты Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында наркотикларны законсыз таратуны һәм наркотиклар куллануны булдырмау.

Куелган максатка ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк:

– наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы көрәш буенча хокук саклау органнары тырышлыгын активлаштыру;

– дөвалуа һәм реабилитация ярдәме системасын камилләштерү;

– балаларны һәм яшьләрне мәнфәгатьләр, физик культура һәм спорт буенча түгәрәкләрдә даими шөгылләргә жәлеп итү өчен шартлар тудыру;

– халыкта наркотиклар куллануга тискәре мөнәсәбәт һәм сәламәт яшәү рәвеше алып баруга мотивация формалаштыру.

Наркотикларны медицина булмаган куллануны профилактикалау системасын формалаштыруда барлык дәрәжәдәгә дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә

органнары, ижтимагый берләшмәләр һәм дини оешмалар, гражданнар, шул исәптән мөғариф, медицина һәм мәдәни-агарту учреждениеләре белгечләре, яшьләр оешмалары волонтерлары катнаша.

Наркотикларны законсыз куллануны профилактикалау чаралары халыкның барлык категорияләре өчен, беренче чиратта, уңайсыз гаилә, социаль шартларда, авыр тормыш шартларында булган балалар һәм яшьләр өчен, шулай ук наркотиклар кулланмау куркынычы булган затлар өчен каралган.

Күрсәтелгән бурычларны үтәүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) булып:

- наркотикларның законсыз таралуына һәм медицина булмаган куллануына юл куймау;

- наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы көрәш буенча хокук саклау органнары тырышлыгын активлаштыру;

- мәнфәгатьләр, физик культура һәм спорт түгәрәкләрендә даими рәвештә шөгыльләнүче балалар һәм яшьләр санын арттыру;

- сәламәт яшәү рәвешенә йөз тоткан балалар һәм яшьләр санын арттыру.

Наркотиклар таралуга каршы тору рәвешләрен һәм ысулларын даими камилләштерү зарурлыгы аркасында, шулай ук Программада озак сроклы чараларның шактый санда булуын исәпкә алып, аны гамәлгә ашыру 3 еллык чорга (2024 елдан 2026 елга кадәр) исәпләнгән һәм бер этапка гамәлгә ашырыла.

Программаны эшләгәндә Россия Федерациясе Президентының 2020 елның 23 ноябрәндәге Указы белән расланган 2030 елга кадәр Россия Федерациясе дөүләт антинаркотик сәясәте стратегиясенә төп нигезләмәләре исәпкә алынды. Программаны эшләгәндә Россия Федерациясе Президентының 2020 елның 23 ноябрәндәге 733 номерлы Указы белән расланган 2030 елга кадәр Россия Федерациясе дөүләт антинаркотик сәясәте стратегиясенә төп нигезләмәләре, башка регионнарның наркотиклар һәм аларның законсыз әйләнешенә каршы тору тәҗрибәсе, министрлыклар һәм ведомстволар, жирле үзидарә органнары тәкдирнәре исәпкә алынды.

III. Программа чаралары исемлеге

Программа чаралары исемлеге, шулай ук Программаның төп чараларын гамәлгә ашыру нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары әлеге Программага кушымтада китерелгән.

IV. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында халыкны наркотиклаштыруны профилактикалау буенча программа чараларын гамәлгә ашыру өчен Чүпрәле муниципаль районы бюджетиннан 300 мең сум акча кирәк, шул исәптән:

2024 елда - 100 мең сум,

2024 елда - 100 мең сум,

2026 елда - 100 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

V. Программаны гамәлгә ашыру механизмы һәм аның үтәлешен контрольдә тоту

Чараларны финанслау аларны гамәлгә ашыру өчен җаваплы һәм әлеге Программаны үтәүче җирле үзидарә органнары, оешмалар һәм учреждениеләр аша гамәлгә ашырыла.

Программаның үтәлешенә гомуми контрольне Чүпрәле муниципаль районы башкарма комитеты гамәлгә ашыра, ул, Татарстан Республикасында антинаркотик комиссия белән килештереп, программа чаралары буенча максатчан күрсәткечләрне һәм чыгымнарны, Программаны гамәлгә ашыру механизмын, башкаручылар составын төгәлләштерә һәм аларны үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә.

Башкаручылар (җаваплылык үзәге) конкурс нигезендә дөүләт ихтыяҗлары өчен заказлар урнаштыруны һәм программаның конкрет чараларын үтәүгә шартнамәләр төзеп заказлар урнаштыруны оештыралар.

Программа чараларын гамәлгә ашырганнан соң, программаны башкаручылар Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетына билгеләнгән форма буенча чараларның үтәлеше турында квартал саен хисаплар тапшыралар.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында наркотикларга каршы комиссия утырышында Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты Программаны үтәү һәм финанс чараларын бер ел эчендә нәтиҗәләлеге буенча эшләрнең барышы турында хәбәр итә.

VI. Программаның социаль һәм икътисади эффективлыгын бәяләү

Программаның социаль-икътисади нәтиҗәләлеге наркотиклар куллануны булдырмауда, наркотиклар куллануның тискәре нәтиҗәләре турында халыкның мәгълүматлылыгын арттыруда чагыла.

Программаны тормышка ашыруның төп нәтиҗәләре билгеләнәчәк:

– бу өлкәдә тиешле һәм үз вакытында чаралар күрү өчен Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районында наркотик ситуациясе үсеше динамикасы турында тулырак мәгълүмат алу;

– наркотикларның законсыз әйләнешенә каршы тору һәм наркотиклар куллануны профилактикалау өлкәсендә белгечләрнең һөнәри компетенциясен арттыру

– яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвеше алып баруга мотивация формалаштыру, психоактив матдәләр кулланудан баш тарту;

– наркотиклар куллануны туктаткан наркотикларга социаль-психологик ярдәм күрсәтү системасын киңәйтү, шул исәптән эшкә урнашуда аларга ярдәм күрсәтү;

– наркомания өчен мотивация, дөвалау һәм реабилитация программаларын камилләштерү;

– наркотиклар контрабандасын булдырмау, наркожинаятчелекнең оешкан формаларына каршы тору буенча хокук саклау органнары эшен активлаштыру.